

Conceptbegroting 2026

Nota voor: P-beraad Financiën / Algemeen Bestuur
Zaaknummer: 0000633281
Datum: 13 maart 2025 / 19 maart 2025
Agendapunt: 5a
Onderwerp: Conceptbegroting 2026
Opsteller: Henk Beekhuis
Portefeuillehouder: Ron König
Bijlagen: Conceptbegroting 2026

Kernvoorstel

Het algemeen bestuur besluit:

1. In te stemmen met de voorgestelde hoofdopzet met uitgangspunten van de conceptbegroting 2026

2. Aanleiding

Momenteel wordt de conceptbegroting 2026 voorbereid om deze in april ter besluitvorming voor te leggen aan het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur, waarna de raden een eventuele zienswijze kunnen indienen. De hoofdopzet met uitgangspunten voor de conceptbegroting is gereed. We leggen deze nu voor aan het p-beraad Financiën en het algemeen bestuur, zodat er nog bijsturing mogelijk is, voordat de conceptbegroting in definitieve vorm wordt opgesteld.

3. Toelichting

De opgaven waar de gemeenten gezamenlijk in regioverband voor staan zijn niet minder geworden. Vraagstukken rondom landelijk gebied/stikstof, wonen, bereikbaarheid en defensie nemen aan urgentie toe, evenals de noodzaak te investeren in een veerkrachtige en weerbare regionale economie. Gelijktijdig heeft een groot aantal gemeenten door taakstellingen vanuit het Rijk, prijsstijgingen en extra maatschappelijke opgaven moeite om de begroting voor 2026 sluitend te krijgen.

Regionale samenwerking is daarom extra van belang: enerzijds om efficiënter te kunnen werken en werk met werk te maken, in gezamenlijkheid kan immers meer gerealiseerd worden, dan wanneer iedere gemeente dat afzonderlijk doet. En anderzijds omdat gemeenten de grote maatschappelijke opgaven niet alleen kunnen oplossen. Samen met alle benodigde partijen werken we aan een veerkrachtige regio met voldoende ruimte om te wonen, werken, studeren en recreëren, kortom: waar het goed leven is. Waarbij we groeien in balans en groeien in veerkracht.

In de conceptbegroting 2026 hebben we dit als uitgangspunt genomen: inzet op een versterking van de ondersteuning van de gemeentelijke samenwerking zonder een verhoging van de inwonersbijdrage te hoeven vragen. In de voorliggende begroting hebben we er daarom voor gekozen om geen extra middelen te vragen voor de ambities, maar deze op te vangen binnen de huidige begroting.

Voor 2026 richt de regionale samenwerking zich op:

- Het leveren van gezamenlijke, gedragen input van de 8 gemeenten voor het ontwikkelperspectief 2050, waarin de benodigde bouwstenen vanuit de perspectieven wonen, economie, mobiliteit, landelijk gebied en energie integraal zijn opgenomen.
- Het versterken van de innovatiekracht binnen onze regio door kansrijke initiatieven op het gebied van veiligheid, duurzaamheid en digitalisering helpen verder te brengen. Gericht op externe profilering, stimuleren van samenwerking binnen en buiten de regio, het vinden van additionele financiële middelen en brede toepassing in het MKB.
- Het uitvoeren van de Regio Deal Sterker in 3D waarbij de toegekende 12 projecten 'versnellers' voor de opgaven in de uitvoeringsagenda zijn.
- Inzet lobby, communicatie en bovenregionale samenwerking met als doel de samenwerking met het Rijk en in toenemende mate Brussel te versterken, ook in financiële zin.
- Ondersteuning algemeen bestuur, raadsadviescommissie en Economic Board.

Incidentele middelen vervallen, hoe verder?

In de begrotingen van 2024 en 2025 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor de inzet op lobby/communicatie (€ 435.000) en het Investeringsplatform (€ 261.500), in totaal bijna € 700.000 (alle cijfers incl. indexering 2025). Deze middelen komen te vervallen voor de begroting 2026. De incidentele middelen zijn toegekend om in de transitiefase van de Regio Stedendriehoek een extra stimulans te kunnen geven aan de (inhoudelijke en financiële) positionering en profilering van de regio.

Lobby & communicatie

De middelen voor lobby/communicatie zijn met name ingezet voor het financieren van een bestuurlijke verbinder/lobbyist, een strategisch communicatieadviseur en extra communicatiekosten, een regionaal congres en het opzetten van de regionale monitor.

De resultaten van deze extra incidentele middelen zijn nu al zichtbaar. Diverse ministers, staatssecretarissen, kamerleden/europarlementariërs en topambtenaren hebben de weg naar de regio gevonden. De Regio Deal 'Sterker in 3D' (€ 20 mln.) is toegekend en we hebben afspraken met het Rijk gemaakt over het Ontwikkelperspectief (Verstedelijking in balans). We hebben de samenwerking met de regio's Twente, Achterhoek en Zwolle geïntensiveerd met als doel gezamenlijk op te trekken in de lobby richting Rijk en Europa. We hebben ruim € 2,5 mln. aan subsidies binnengehaald op het gebied van wonen, mobiliteit en economie. Tot slot organiseren we een regiocongres in aanwezigheid van de minister-president, waarbij 'het Verhaal van de regio', de economische propositie en de Economic Board wordt gepresenteerd. Kortom, we positioneren ons als regio stevig in Oost-Nederland en zijn goed in beeld bij het Rijk.

De positionering is essentieel. De komende jaren staan in het teken van het Ontwikkelperspectief 2050. Dit doen we samen met het Rijk, de beide provincies en drie waterschappen. In 2026 zal er meer duidelijkheid zijn over de regionale investeringen die nodig zijn om het Ontwikkelperspectief te realiseren. Deze investeringen krijgen een plek in de Regionale Investeringsagenda (RIA). Om deze investeringen te realiseren hebben we, naast eigen financiering, ook gelden nodig vanuit de provincies, Rijk en Europa. Elke euro die de regio investeert levert een multiplier op.

We zien dat de incidentele middelen succes hebben opgeleverd. Dit wil echter niet zeggen dat het volledige incidentele bedrag structureel in de begroting moet worden opgenomen. Het werk van de bestuurlijke verbinder eindigt in 2025 en we verwachten dat we met de inzet van onze lobbyist, bestuurlijke inzet en inzet van leden van de Economic Board het werk van de verbinder goed is ingebed in de organisatie. In 2025 presenteren we de vernieuwde Regionale Monitor. Daardoor hebben we vanaf 2026 minder middelen nodig voor monitoring. We verwachten dat de kosten voor het regionale congres en communicatiekosten ook verminderd kunnen worden.

Investeringsplatform

De ontwikkeling van het Investeringsplatform (IPRS) is niet gelopen zoals we aan de voorkant hadden gehoopt. De afbakening van het doel van een IPRS en de vormgeving daarvan kwam niet van de grond en we kregen geen zicht op grootschalige, gemeente-overstijgende publiek-private projecten waarvoor het IPRS een bijdrage kon leveren. Daarom heeft het algemeen bestuur besloten niet verder in te zetten op de ontwikkeling van het IPRS.

Aanpassingen binnen de begroting

Business development

Het algemeen bestuur, en in een later stadium het Partneroverleg Regio Deal, heeft de oorspronkelijke gedachte achter het investeringsplatform, namelijk het matchen van kansrijke regionale initiatieven aan financiële bronnen, omarmd. Zij hebben afgesproken om met initiatiefnemers van projecten die niet zijn gehonoreerd in het proces van de Regio Deal, maar die wel kansrijk worden geacht en passen binnen de doelen van de Uitvoeringsagenda, het gesprek aan te gaan en te verkennen of realisatie van het project via een andere route mogelijk is. Aanvullend daarop zetten we in op business development ter ondersteuning van de programma's en de verdere uitwerking van de economische propositie.

Dekking extra structurele uitgaven binnen begroting

Het opvangen van het vervallen van incidentele middelen en de versterking van business development hebben we weten op te vangen binnen begrotingsprogramma 001. We verwachten dat een aantal projectleiders gefinancierd kan worden vanuit subsidiebudget van derden en de opdracht van een aantal projectleiders eindigt in 2025. We eindigen de financiering van capaciteit van het thema waterstof vanuit de regiobegroting. We laten de inzet hiervoor bij de RES.

Ontwikkelperspectief 2050

Het proces van het Ontwikkelperspectief 2050 is een samenwerking tussen regio, provincies, waterschappen en rijk. Alle partijen dragen bij aan dit proces, zowel financieel als in capaciteit. De financiële stromen (procesmanagement en inzet externe bureaus) gaan daarom buiten de regiobegroting om, waarbij de regio

wel de administratie voert. Verzoeken om financiële bijdragen van gemeenten aan dit proces worden separaat bij de gemeenten neergelegd. De integrale input voor dit proces vanuit de programma's gebeurt uiteraard wel vanuit de regiobegroting.

4. Financiële aspecten

De begroting 2025 gaat uit van een totaal budget van € 4,1 mln. Hiervan is bijna € 700.000 incidenteel gefinancierd. Dat betekent dat we voor de begroting van 2026 uitgaan van een budget van € 3,4 mln. (excl. indexering en excl. BTW).

Incidentele middelen

Van het totale bedrag aan incidentele middelen voor lobby & communicatie (€ 435.000) is een bedrag van € 337.081 niet nodig om structureel te maken in de voorliggende begroting. Het resterende bedrag van € 98.280 maken we structureel door verschuiving van middelen vanuit programma 003 (€ 40.906) en programma 001 (€ 57.374).

Het IPRS is beëindigd. Daarmee is het niet nodig de incidentele middelen van € 261.500 structureel te maken.

De inzet van incidentele middelen, zoals in 2024 en 2025, zetten we dus niet voort. Activiteiten die we wel willen doorzetten (€ 98.280) financieren we vanuit de huidige structurele begroting.

Verschuiving binnen begroting

De versterking van business development weten we op te vangen door het vervallen van structurele inzet van projectleiders.

5. Risico's

Het opstellen van een begroting aan het begin van het jaar voorafgaand aan waar de begroting over gaat brengt met zich mee dat veel zaken ongewis zijn. In de loop van het jaar kunnen er beleidswijzigingen plaatsvinden die van invloed zijn op de regionale koers en/of de organisatie. In die gevallen zullen we binnen de begroting bekijken of verschuiving van budget mogelijk is.

6. Communicatietraject

In het p-beraad Financiën (13 maart) en het algemeen bestuur (19 maart) wordt de hoofdlijn van de begroting besproken, waarna op 16 april het algemeen bestuur gevraagd wordt in te stemmen met de begroting. Voorafgaand daaraan vindt nog een p-beraad Financiën plaats. Het dagelijks bestuur stelt de conceptbegroting formeel vast op 23 april, waarna de conceptbegroting ter behandeling in de raden wordt vrijgegeven. De raden kunnen tot 31 juli een zienswijze over de begroting kenbaar maken. Definitieve vaststelling van de begroting gebeurt in het algemeen bestuur van 10 september.